

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

7. december 2018
18/09797-1

Kommissionens meddelelse om harmoniserede standarder: øget gennemsnitlighed og retssikkerhed for et fuldt fungerende indre marked (KOM(2018) 764)

Nyt notat

1. Resumé

Kommissionen fremsatte den 22. november 2018 meddelelsen: "Harmoniserede standarder: øget gennemsnitlighed og retssikkerhed for et fuldt fungerende indre marked".

Meddelelsen omhandler harmoniserede standarder. En harmoniseret standard er en europæisk standard der er udarbejdet på grundlag af en anmodning fra Kommissionen og vedtaget efter anvendelse af EU's harmoniseringslovgivning.

Meddelelsen giver et overblik over, hvordan det europæiske standardiseringsystem fungerer, og gør status over fire initiativer, der i de seneste år er i iværksat for at støtte gennemførelsen af standardiseringsforordningen og har til formål at bidrage til en forbedret og styrket proces, bl.a. gennem hurtigere behandling af sager frem til udarbejdelsen af standarder. Meddelelsen forklarer de aktiviteter, som Kommissionen for nylig har taget for at forbedre systemet yderligere.

I meddelelsen redegøres der for kommende foranstaltninger, der skal forbedre effektiviteten, gennemsnitligheden og retssikkerheden for de aktører, der er inddraget i udarbejdelsen af harmoniserede standarder.

Regeringen hilser overordnet set Kommissionens meddelelse velkommen og er generelt positivt stemt over for brugen af harmoniserede standarder. Regeringen er opmærksom på, at de nye tiltag bør være proportionelle med de udfordringer, som Kommissionen forsøger at løse.

2. Baggrund

Kommissionen offentliggjorde den 22. november 2018 meddelelsen "Harmoniserede standarder: øget gennemsnitlighed og retssikkerhed for et

fuldt funktionelt indre marked” (KOM(2018) 764). Meddelelsen er modtaget i dansk sprogversion den 3. december 2018.

Meddelelsen kommer som opfølgning på hovedkonklusionerne fra mødet i Det Europæiske Råd (DER) i marts 2018. DER påpegede her, at EU fortsat skal arbejde henimod et fremtidssikret og retfærdigt indre marked, der er en drivkraft for konkurrenceevne, innovation og bæredygtighed. DER anmodede derfor Kommissionen om, inden møderne i DER december 2018, at forelægge status for samt vurdere de resterende hindringer og muligheder for et fuldt fungerende indre marked (KOM(2018) 764). Kommissionen har desuden som svar på DER's anmodning offentliggjort en overordnet meddelelse om fremtidens indre marked (KOM (2018) 772) den 22. november 2018, som der udarbejdes et særskilt grund- og nærhedsnotat om.

En harmoniseret standard er en europæisk standard, der på anmodning fra Kommissionen, er udarbejdet af de europæiske standardiseringsorganisationer. Når en producent anvender en harmoniseret standard, kan producenten gå ud fra, at produktet er i overensstemmelse med EU-lovgivningens krav for det indre marked. Dette gør det lettere for særligt små og mellemstore virksomheder at sikre overensstemmelse med lovgivningen.

Europæiske standarder kan erstatte potentielt modstridende nationale standarder i samtlige medlemsstater, hvor igennem adgangen til det indre marked bliver fremmet.

Det europæiske standardiseringssystem bygger på et partnerskab mellem Kommissionen og standardiseringsorganer. Standardiseringsforordningen, som trådte i kraft i 2013, medførte, at der blev indført en ny rolle- og ansvarsfordeling blandt systemets interessenter. Der blev oprettet en ramme for krav om inklusion, så små og mellemstore virksomheders samt forbrugernes og arbejdstagernes interesser varetages og bliver tilgodeset i standardiseringsprocessen.

Kommissionen bemærker i meddelelsen, at de har fået tildelt ansvaret for at vurdere de europæiske harmoniserede standarder, herunder om der er overensstemmelse mellem standarderne og kravene i harmoniseret EU-lovgivning. Kommissionen bemærker også, at EU-Domstolens retspraksis har bekræftet betydningen af dette ansvar og har fremhævet de juridiske konsekvenser af dette ansvar. I forbindelse med James Elliott-dommen (C-613/14) præciserede Domstolen de harmoniserede standarders rolle og deres juridiske status ved at konkludere, at harmoniserede standarder er en del af EU-retten, selv om de er udviklet af uafhængige private organisationer og deres anvendelse er frivillig.

3. **Formål og indhold**

Formålet med meddelelsen er at forklare de aktiviteter, som Kommissionen for nylig har taget for at forbedre det europæiske standardiseringssystem. Yderligere inkluderer meddelelsen også konkrete handlinger, som Kommissionen vil påbegynde i den nærmeste fremtid. Kommissionen har taget initiativ til fire prioriterede aktiviteter:

- a. Kommissionen vil gøre sit yderste for at fjerne det resterende efterslæb så hurtigt som muligt.*

I oktober 2017 offentliggjorde Kommissionen en handlingsplan, der blev udviklet i samarbejde med de europæiske standardiseringsorganisationer. Udover at forbedre den overordnede harmoniseringsproces, har handlingsplanen til formål at levere pragmatiske løsninger, der kan reducere antallet af harmoniserede standarder, som ikke er citeret i EU-Tidende. EU-tidende er en publikation, hvori EU offentliggør lovgivning, information meddelelser, forberedende lovgivningsarbejde og udbudsbekendtgørelser.

For at sikre at henvisningen til den harmoniserede standard i EU-Tidende er rettidig og effektiv har Kommissionen et netværk af ekspertkonsulenter. Konsulenterne yder Kommissionen teknisk bistand ved vurdering af udkast til harmoniserede standarder for at styrke kontrollen af, at disse er i overensstemmelse med den relevante lovgivning.

- b. Kommissionen er ved at gennemgå sine interne beslutningsprocesser med henblik på at strømline procedurerne for offentliggørelse af henvisninger til harmoniserede standarder i EU-Tidende.*

Gennemgangen er baseret på bedste praksisser inden for rammerne af Kommissionens interne forretningsorden. Dette vil sikre en koordineret, rettidig og grundigt forberedelse af de nødvendige afgørelser.

- c. Kommissionen vil i løbet af de kommende måneder og i samråd med interessenterne udarbejde en vejledning om de praktiske aspekter af gennemførelsen af forordningen om standardisering med særlig vægt på fordelingen af roller og ansvarsområder i udviklingen af harmoniserede standarder samt på effektivitet og hurtighed.*

For at skabe yderligere klarhed over de forskellige interessenters roller og ansvarsområder i alle faser i udviklingen af harmoniserede standarder vil Kommissionen udarbejde en vejledning. Vejledningen vil fokusere på det nye format for standardiseringsansøgninger, som Kommissionen er ved at udvikle for at sikre større gennemsigtighed og forudsigelighed i udviklingen af standarder. Endelig vil vejledningen fastlægge yderligere ret-

ningslinjer for at forbedre overensstemmelsen og hurtigheden af vurderingsproceduren for harmoniserede standarder i alle relevante sektorer.

d. Kommissionen vil løbende styrke systemet med konsulenter for at understøtte hurtige og solide vurderinger af harmoniserede standarder og rettidige henvisninger i Den Europæiske Unions Tidende.

Kommissionen vil styrke samarbejdet med de tekniske udvalg i de europæiske standardiseringsorganisationer gennem det nyligt indførte system med sagkyndige konsulenter. Dette skal sikre en bedre forudgående koordinering i forbindelse med vurdering af de harmoniserede standarder, som de europæiske standardiseringsorganisationer er i færd med at udvikle. Målet er at optimere vurderingerne mest muligt for så vidt angår deres hurtighed, kvalitet og nøjagtighed for at sikre, at harmoniserede standarder offentliggøres hurtigst muligt i EU-Tidende.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig om meddelelsen.

5. Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet, idet der alene er tale om en meddelelse fra Kommissionen.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Meddelelsen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Meddelelsen har i sig selv ingen direkte økonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Meddelelsen har ingen konsekvenser for beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Forslaget er sendt i høring i EU-specialudvalget for vækst- konkurrenceevne og forbrugerspørgsmål med frist den 6. december 2018. Der er modtaget høringssvar fra Dansk Industri (DI) og Dansk Standard (DS).

Overordnede bemærkninger:

DI udtrykker, at meddelelsen udsendes efter længere tids bestræbelser på at løse udfordringerne med Kommissionens manglende publicering af referen-

cer til standarder i EU-tidende. Den kan således ses som kulmination på en proces, hvor det er blevet klart, at:

- Det er svært at finde løsninger, der generelt kan sikre hurtig publicering af referencer til harmoniserede standarder i praksis
- Der er rejst bekymring fra bl.a. industriens side over den måde Kommissionen har valgt at implementere standardiseringsforordningen (EU 1025/2012) på i lyset af de seneste domme fra EU-Domstolen, herunder især proportionaliteten i forhold til de konsekvenser det vil få for funktionen af det europæiske standardiseringssystem og ”ny metode”
- Kommissionen er ikke lydhør og ønsker ikke at forholde sig til de konsekvenser ovenstående implementering vil få.

DI opfordrer den danske regering til at sætte spørgsmålstegn ved præmisserne bag Kommissionens meddelelse om standardisering, før den indgår i dialog om dens intention: øget gennemsigtighed og retssikkerhed for et fuldt fungerende indre marked.

DS finder det overordnet positivt, at Kommissionen nu på skrift viser, at den tager problemerne alvorligt og finder, at der bør udvikles en konkret plan med deadlines, som Kommissionen forpligter sig på.

DS anbefaler regeringen, at den sammen med øvrige medlemsstater bør:

- fastholde Kommissionen på tankerne bag ”Ny Metode”, hvor Kommissionen afstår fra detail regulering, men forholder sig til essentielle krav i lovgivningen.
- fastholde Kommissionen på at løse ophobningen af standarder, som afventer harmonisering ved at bede om jævnlige statusrapporter for fremdriften i forhold til handlingsplanen i meddelelsen.
- stå fast på, at udfordringer i forhold til Byggevarerforordningen ikke skal undergrave det europæiske standardiseringssystem, som har været en central byggesten i EU’s indre marked siden 1985.

DI’s bemærkninger

Standarder tjener flere formål for virksomhederne

DI bemærker, at virksomheder har benyttet standarder længe før ”ny metode” blev etableret som en effektiv måde at harmonisere EU lovgivning på. Standarder blev udviklet og brugt på frivillig basis fordi de opfyldte et behov i markedet. Standarderne tjente teknologiske formål ved f.eks. at sikre, at produkter blev udviklet med brug af state-of-the art teknologi. De tjente også kommercielle formål, idet de sikrede enighed om hvad der blev købt og solgt. Og så bidrog de til, at produkterne blev sikre eller levede op til andre samfundshensyn, man var enige om var vigtige. Sidstnævnte blev med ”ny metode” et lovgivningsteknisk formål.

Hvis en given standard lever op til de væsentlige krav i harmoniseringslovgivningen, kan den blive harmoniseret. Virksomheder, der vælger at bruge harmoniserede standarder, kan opnå formodning om overensstemmelse med de væsentlige krav i EU-lovgivningen, og produktet kan cirkulere frit i hele EU. Det er dog ikke den vigtigste grund til at benytte dem, lige som det ikke nødvendigvis er tilstrækkeligt til at efterleve harmoniseringslovgivningens krav.

Mange EU-direktiver stiller krav om, at virksomheder skal foretage en risikovurdering af deres produkter før de bringes i omsætning – og uanset om der stilles krav om at lave en risikovurdering eller ej har virksomheden altid pligt til at udarbejde en overensstemmelseserklæring og et teknisk dossier, der viser hvordan produktet efterlever lovens krav, ligesom virksomheder altid er ansvarlige for de produkter de bringer på markedet. Standarder bliver som udgangspunkt udviklet med udgangspunkt i markedets behov. Det betyder, at en given standard ikke nødvendigvis har et indhold, der sikrer, at produktet opfylder alle de lovmæssige krav.

Ofte må der henvises til flere standarder, og nye krav kan betyde udvikling af en ny eller revision af en gammel standard. Det betyder også, at standarder ofte indeholder elementer, der relaterer sig til andre formål (jvf. ovenstående), som et udtryk for, hvad der har givet værdi/mening og hvad der har kunne skabes enighed omkring, da standarden blev udviklet (eller opdateret). Godkendelse af en standard kræver enighed i de udvalg, der udvikler dem. Skal standarder, herunder harmoniserede standarder, give mening for virksomhederne skal de kunne adressere alle de behov, der er i markedet, ikke kun de lovgivningsmæssige krav.

Indholdet af en standard varierer med de formål de skal tjene (markedsrelevans). Lovgivningsmæssige krav har som udgangspunkt ikke været styrende, men er kommet til senere. Brug af (harmoniserede) standarder er frivillig og fritager ikke virksomhederne for ansvar for de produkter de sætter på markedet. Hvis standarder fremover ikke må tjene virksomhedernes bredere behov mindskes deres værdi for virksomhederne.

Virksomhedernes bidrag til og udbytte af europæisk standardisering

DI pointerer, at arbejdet med at udvikle standarder sker på frivillig basis. Vælger man at bidrage skal man dels betale for at være med i arbejdet til standardiseringsorganisationerne, der varetager sekretariatsfunktionen, dels have de nødvendige kompetencer og have mulighed for at bidrage med både tid og rejseomkostninger. Sidstnævnte er omkostningskrævende og derfor er det primært virksomheder, der deltager i arbejdet, ligesom det også er dem, der benytter standarderne i deres produktudvikling mv.

Det kan ifølge **DI** betale sig for virksomhederne at bidrage til arbejdet, fordi deres eksperter indgår i faglige netværk på højt teknisk niveau, de får indflydelse på hvordan standarderne kommer til at se ud, og fordi det har betydning for den måde markedet fungerer på. Når det er sagt, godkendes standarderne ud fra konsensus i en åben proces med fokus på inklusion af andre interessenter, herunder Anneks 3 organisationerne og myndigheder (jvf. Standardiseringsforordningen, (EU) 1025/2012), som også har en naturlig interesse i standardernes indhold.

Små og mindre virksomheder, deltager i lighed med andre interessenter, i mindre omfang i standardiseringsarbejdet. De har sjældent de fornødne ressourcer eller kompetencer og er på den måde afhængige af den videns overførsel, der sker gennem udvikling af harmoniserede standarder, og som de kan benytte til at opnå formodning om overensstemmelse med lovgivningens krav. Udvikles de harmoniserede standarder ikke, kan det være nødvendigt for dem at benytte 3. parts certificeringer, hvor det ellers ikke er nødvendigt, hvilket er dyrt.

Virksomheder, der har de fornødne kompetencer og ressourcer til at indgå i standardisering, har som regel også andre muligheder end at benytte harmoniserede standarder til at opnå formodning om overensstemmelse. De kan bidrage til og anvende internationale standarder, egne indre procedurer eller fora eller consortia standarder, og er derfor ikke på samme måde, som de mindre virksomheder, afhængige af den formodning om overensstemmelse, som brug af harmoniserede standarder giver.

Alternativer til europæisk standardisering

DI bemærker, at på det elektrotekniske område udvikles langt de fleste standarder (ca. 80%) i internationalt regi. Her starter arbejdet med at udvikle standarden i IEC med deltagelse af eksperter fra hele verden. De udvikles ud fra behov på det internationale marked og her er efterlevelse af europæisk harmoniseringslovgivning ikke nødvendigvis et væsentligt kriterie. Den internationale standard kan i dag forsynes med tilføjelser, der medfører, at de kan harmoniseres i EU. Hvis EU stiller krav om, at standardernes indhold skal organiseres på en bestemt måde, skal suppleres eller begrænses i forhold til et specifikt indhold (som der nu lægges op til) bliver det meget mere omstændigt at få dem harmoniseret i Europa.

Flere af **DI's** medlemmer har allerede givet udtryk for, at de finder det stærkt demotiverende at skulle bruge væsentlige ressourcer på at tilpasse standarders indhold og form til et europæisk format, når det ikke giver nogen merværdi for dem. Ud over at pålægge dem væsentlige administrative byrder, forsinke publiceringen af referencer til harmoniserede standarder, begrænser det også deres ressourcer i forhold til at bidrage aktivt til den teknologiske udvikling.

På det elektrotekniske område er der eksempler på standarder, der endnu ikke er harmoniseret europæisk, men allerede har været opdateret flere gange internationalt. Det presser de europæiske virksomheder ud af det europæiske standardiseringssystem til fordel for det internationale, med den konsekvens, at der ikke er nogen med de nødvendige kompetencer til at udvikle de harmoniserede standarder. Når det gælder standarder inden for IKT sker det overvejende i internationalt regi, herunder i fora og consortia, dvs. uden for det europæiske standardiseringssystem.

Virksomhederne er de største bidragydere til europæisk standardisering. Uden dem ingen teknisk ekspertise til at udvikle harmoniserede standarder. Særligt når det gælder det elektrotekniske område er incitamentet til at søge internationale løsninger stort. På det digitale område sker den største del af arbejdet allerede uden for Europa. De store tabere vil blive små og mindre virksomheder, som er afhængige af den videns overførsel, der sker gennem standardisering. Flytter standardiseringsarbejdet ud af Europa, mister Europa muligheden for at præge udviklingen og dermed potentiale for innovation, vækst og beskæftigelse. Samtidig udvandes det europæiske standardiseringssystemes mulighed for at påvirke de standarder, der indgår i globale handelsaftaler.

Mangfoldighed i standardiseringsarbejdet

DI bemærker, at arbejdet i de (europæiske) standardiseringsudvalg som sagt er frivilligt arbejde. Typisk er det pågået gennem mange år med udgangspunkt i markedets behov. De personer der bidrager repræsenterer deres virksomheder (og andre interessenter). Mange faktorer vil påvirke, hvordan de standarder, der er blevet udviklet, ser ud i dag og hvordan udgangspunktet for det fremtidige arbejde er. Kulturen, arbejdsformen og output i form af standarder varierer meget fra område til område og er tæt knyttet til hvilket formandskab og sekretariat, udvalget har haft. Endeligt vil det også været påvirket af hvilken enhed i Kommissionen, som udvalgene har haft reference til, hvordan de har organiseret deres arbejde samt hvordan de har udfærdiget deres standardiseringsmandater, hvilket har varieret meget afhængig af hvilken enhed i Kommissionen, udvalget har haft reference til. Selvom der i standardiseringsorganisationerne findes guidelines, som udviklingsarbejdet kan tage udgangspunkt i, er der stor forskel på i hvilken udstrækning det er blevet gjort eller der er blevet fulgt op på, at de er blevet overholdt. Resultatet er stor mangfoldighed i måder standarder ser ud på, både når det gælder deres indhold og struktur. Men de har alle tjent det formål de skulle fra et virksomhedsperspektiv.

Et ønske om at ensrette det arbejde, der foregår i standardiseringsudvalgene vil påvirke de forskellige standardiseringsudvalg forskelligt, da de arbejder ud fra meget forskellige udgangspunkter. Et krav, som medfører

få ændringer et sted kan betyde omfattende revisioner andre steder. Da indholdet af en standard er opnået ved konsensus kan nye krav til indhold eller struktur medføre at svære kompromisser skal genforhandles, hvilket tager tid. Problemstillingen forstærkes af, at et standardiseringsudvalg kan være ansvarlig for mange hundrede standarder og baserer sig på frivillig arbejdskraft, der ikke umiddelbart lader sig supplere eller erstatte. Endelig er Kommissionens ressourcer til at kontrollere arbejdet begrænset.

DI's perspektiv på standardiseringsudfordringen

DI pointerer, at virksomheder benytter standarder til at opfylde behov i markedet, herunder også lovgivningsmæssige krav. De er udviklet over tid på mange forskellige måder, efterlevelse af EU-harmoniseringslovgivningen har ikke været styrende, men er nu blevet en integreret del.

Kommissionens fortolkning af Standardiseringsforordningen i forlængelse af afgørelser fra EU-domstolen betyder, at forudsætningerne for at udvikle markedsrelevante standarder har ændret sig væsentligt. Det betyder, at der nu stilles meget detaljerede krav både til de harmoniserede standarders indhold og form. Og det ændrer grundlæggende den måde arbejdet hidtil er blevet udført på. Ydermere sår det væsentlig tvivl om virksomhedernes udbytte af at deltage i arbejdet, ligesom det forsinkes processen med at harmonisere standarderne væsentligt. Hvis kravene til standardernes indhold og form bliver så rigide, som der lægges op til nu fra Kommissionens side, vil de virksomheder, der bidrager til standardiseringsarbejdet finde alternative løsninger. Derved undermineres det europæiske standardiseringssystem og ”ny metode” med de konsekvenser det har, ikke kun for virksomhederne, men også for europæisk vækst og beskæftigelse.

DI's foreløbige anbefaling til løsning af standardiseringsudfordringen

DI finder, at der er behov for at undersøge konsekvenserne af de ændringer Kommissionen foretager i det europæiske standardiseringssystem. Ifølge **DI** bør der foretages en konsekvens-vurdering af den måde, som standardiseringsforordningen nu implementeres på, og implementeringen af de nye krav bør sættes i bero indtil konsekvenserne er afdækket.

Parallelt hermed bør der ifølge **DI** foretages en analyse af eksisterende domspraksis med henblik på at afdække nødvendigheden af de foretagne ændringer, som Kommissionen nu presser igennem. **DI** hæfter sig i den forbindelse ved, at domspraksis relaterer sig til standarder harmoniseret under byggevarerforordningen, og at brug af standarder på dette område er obligatorisk, i modsætning til andre områder. Endelig er der ifølge **DI** brug for en vurdering af om de gennemførte ændringer er proportionale med det formål de søger at løse; Kommissionens påståede ansvar for ind-

holdet i harmoniserede standarder. En sådan vurdering kunne med fordel tage udgangspunkt i en analyse af, hvor mange harmoniserede standarder, som medlemsstaternes hidtil har gjort indsigelser imod, hvilket er lavt.

Der skal ifølge **DI** ikke herske tvivl om, at det er vigtigt at sikre, at de harmoniserede standarder, så vidt det er muligt, efterlever de væsentlige krav i EU harmoniseringslovgivning. Der har været eksempler, hvor kontrollen af standarderne i standardiseringsorganisationerne ikke har været god nok. Det skal der ifølge **DI** rettes op på. Samtidig er det vigtigt at holde sig for øje, at kravet om total kontrol fra Kommissionens side er ødelæggende for et ellers velfungerende standardiseringssystem. Samtidig sikrer standardiseringsforordningen allerede, at medlemsstaterne kan gøre indsigelser imod standarder, de finder utilstrækkelige.

Det er ifølge **DI** nødvendigt, at der sikres dialog om, hvordan man finder en rimelig balance mellem de krav, der stilles til standarder, der skal harmoniseres, og de negative konsekvenser, de nye krav ellers kan få for det europæiske standardiseringssystem og 'ny metode'. Da Kommissionens krav til standarder, der kan harmoniseres, bygger på en ny fortolkning af forordning (EU) nr. 1025/2012 (Standardiseringsforordningen) i lyset af seneste domspraksis fra EU-domstolen, kan en revision af forordningen blive nødvendig.

DI glæder sig over, at regeringen allerede i sin kommunikation med implementeringsrådet, har vist interesse for området. **DI** håber, at dette høringssvar yderligere kan bidrage til at perspektivere de udfordringer, som problemstillingen medfører. **DI** ser desuden frem til at samarbejde om input til Kommissionens evaluering af standardiseringsforordningen, der finder sted næste år, som foreslået af ministerierne.

DI mener, at i Kommissions meddelelse om standardisering ignoreres ovenstående forhold. Man taler om at effektivisere og øge transparensen af processer, man allerede er ved at gennemføre, som om det var en lov, hvis implementering, der ikke kan stilles spørgsmålstegn ved. **DI** opfordrer på den baggrund den danske regering til at sætte spørgsmålstegn ved præmisserne bag Kommissionens meddelelse om standardisering før den indgår i dialog om dens intention: øget gennemsikkerhed og retssikkerhed for et fuldt fungerende indre marked. Arbejdet kan med fordel ske i regi af Rådet.

Specifikke kommentarer til Kommissionens meddelelse

DI bakker op om den store betydning det europæiske standardiseringssystem har haft for integrationen af det indre marked, og den betydning et velfungerende system har for økonomisk vækst, innovation og den globale konkurrenceevne. **DI** er også enige i, at det er nødvendigt med et hur-

tigt reagerende standardiseringssystem, hvis nye digitale teknologier skal spredes hurtigt i markedet. **DI** er enige i, at større effektivitet og transparens vil være nyttig, men sætter spørgsmålstejn ved behovet for øget retssikkerhed, og hvem det gælder. Det er godt, at Kommissionen tager standardiseringsudfordringen alvorligt, men **DI** bekymrer sig over, de løsninger den nu har besluttet sig for effektivt at implementere.

DI stiller spørgsmålstejn ved Kommissionens entydige udlægning af harmoniserede standarder, som en del af europæisk lovgivning (f.eks. side 1, næstnederste linje, side 2 tredje nederste linje, side 3 afsnit 2), og de konsekvenser, Kommissionen mener dette bør have for hvordan processen omkring udvikling af harmoniserede standarder skal foregå. **DI** mener, at Kommissionen går længere end standardiseringsforordningen, når den f.eks. fastslår, at det er Kommissionen (alene) der sikrer, at standarden er i overensstemmelse med lovgivningen og den anmodning den bygger på (side 2 næstsidste afsnit uddybet side 3 afsnit 3 og side 4 fodnote 13). I henhold til standardiseringsforordningen er det noget standardiseringsorganisationerne og Kommissionen gør sammen (Artikel 10.5), hvorefter Kommissionen straks publicerer den i EU-Tidende (Artikel 10.6). Der stilles intet sted i forordningen krav om, at Kommissionen først skal foretage en formel beslutning, der involverer hierarkiet. Det er et valg Kommission har truffet (og hvor den efterfølgende - i meddelelsen - nu beslutter at gøre det ved accelereret metode (fodnote 17 side 5).

Der står heller ingen steder, at godkendelse skal ske på den måde, som Kommissionen nu har besluttet med deres ”*Bekræftelse af betingelserne for offentliggørelse af henvisninger til harmoniserede standarder i EU-Tidende*” og dens seneste forslag til standardiseringsanmodning for personlige værnemidler, som er til diskussion i Standardiseringskomiteen.

DI hæfter sig endvidere ved, at Kommissionens fremstilling af de forskellige aktørers rolle i forbindelse med ”ny metode” og standardisering ligger langt fra Rådsresolutionen, som ”ny metode” udspringer af, ligesom **DI** sætter spørgsmålstejn ved, at standardiseringsforordningen havde til formål at ændre på rollefordelingen i forhold til Rådsresolutionen.

DI sætter desuden spørgsmålstejn ved, hvori Kommissionens ansvar består. Virksomhederne har ansvaret for de produkter, de sætter på markedet. Selvom de frivilligt vælger at bruge en harmoniseret standard, pålægger mange direktiver dem alligevel at foretage en risikovurdering af deres produkter. Desuden kan de vælge at opfylde lovens krav på andre måder end ved hjælp af en harmoniseret standard. Og det er medlemsstaternes ansvar, at kontrollere, at produkterne på markedet er sikre, og gøre indsigelser mod eventuelle harmoniserede standarder, de ikke mener lever op til de væsentlige krav i EU harmoniseringslovgivningen (i det omfang de er brugt til at opnå formodning om overensstemmelse).

DI hæfter sig endvidere ved, at Kommissionen på intet tidspunkt i meddelelsen refererer til de virksomheder, som bidrager med hovedparten af den tekniske viden til standardiseringsarbejdet. Det bliver fremført i meddelelsen, at virksomhedernes retssikkerhed øges gennem de ændringer der sker, men Kommissionen ser bort fra de konsekvenser ændringerne har, for dem der reelt udfører arbejdet, og som har givet udtryk for, at de vil gå andre veje, fordi ændringerne ikke længere gør det attraktivt at bidrage til europæisk standardisering.

Konkurrencen fra internationale standarder, hvorfra de fleste standarder på det elektrotekniske område stammer, nævnes ikke med et ord. Internationale standarder er vigtige for global samhandel og kan let udfordre det europæiske standardiseringssystem, hvis Kommissionen implementerer sine krav til de harmoniserede standarder, som den nu lægger op til. Skal vi sikre europæisk standardisering fremadrettet er der desuden behov for øget dialog og samarbejde med de internationale organisationer, ikke lukkede øjne over for den stærke konkurrence.

DI hæfter sig desuden ved, at Kommissionen på intet tidspunkt i meddelelsen forholder sig til det forhold, at standarder udvikles med flere formål for øje og på frivillig basis. Man taler om standardisering, som var det en anmodning om teknisk indhold fra et EU-agentur med henblik på udvikling af traditionel teknisk lovgivning. **DI** mener, at man i den forbindelse må minde om, at ”ny metode” netop blev udviklet i erkendelse af, at den gamle metode tog for lang tid, og man ønskede at udnytte de fordele det mere fleksible standardiseringssystem gav.

DI bemærker, at Kommissionen i meddelelsen mange gange refererer til Anneks 3 organisationerne og behovet for at sikre, at de inddrages i standardiseringsarbejdet. **DI** er enige i, at Anneks 3 organisationerne har en væsentlig rolle at spille i standardiseringssystemet og at deres bidrag på både internationalt og europæisk niveau er vigtigt og bør understøttes. Samtidigt er det nødvendigt, at forholde sig til, at deres deltagelse ikke er et mål i sig selv. De skal kunne bidrage med relevant indsigt i arbejdet, men deres fravær fra arbejdet bør ikke i sig selv kunne underminere harmonisering af en standard (side 3 afsnit 3).

DI så derimod gerne, at Kommissionen havde lagt mere vægt på nødvendigheden af medlemsstaternes deltagelse i standardiseringssystemet. En effektiv markedsovervågning bygger på et solidt kendskab til de harmoniserede standarder. Ikke kun på det færdige resultat, men også i de forhold der ligger til grund for kompromisser truffet i udviklingsfasen.

Kun én gang henviser Kommissionen til de organisationer som repræsenterer virksomhederne f.eks. BusinessEurope og Orgalime (**DI** på interna-

tionalt niveau). De tildeles ikke nogen rolle i arbejdet med at forbedre standardiseringssystemet. **DI** henstiller, at regeringen arbejder for, at også interessenter, der varetager virksomhedernes interesse, i deres egen ret, inddrages i det fremadrettede arbejde. Standardiseringsorganisationernes ansvar er bredere, idet de også skal varetage bl.a. Anneks 3 organisationernes interesser og deres egne interesser i forhold til Kommissionen. De europæiske industriorganisationer har behov for formel adgang til at påvirke de beslutninger, der vedrører standardiseringssystemet f.eks. gennem høringer omkring det årlige arbejdsprogram, inddragelse i den interinstitutionelle dialog, udformning af standardiseringsanmodninger og punkt 4 i indeværende meddelelse. Denne mulighed kan ikke tages for givet i dag.

I meddelelsen redegør Kommissionen for en handlingsplan med fire indsatsområder.

I forhold til punkt 1: "*Kommissionen vil gøre sit yderste for at fjerne det resterende efterslæb så hurtigt som muligt*", bemærker **DI** følgende:

Kommissionen har allerede sammen med standardiseringsorganisationerne nedbragt antallet af referencer til standarder, der afventer publicering. De lavt hængende frugter er identificeret og de svære knaster tilbagestår. Dygtige konsulenter med viden om hvilke krav harmoniserede standarder skal opfylde kan uden tvivl bidrage til, at listen med standarder, der afventer harmonisering fremover kan blive kortere end den ellers ville være blevet. Men skærpes kravene til standarderne, som foreslået, vil efterslæbet fremadrettet øges.

Opretholder Kommissionen således sit krav om, at harmoniserede standarder skal efterleve "*Bekræftelse af betingelserne for offentliggørelse af henvisninger til harmoniserede standarder i EU-Tidende*" (Side 4 fodnote 13) og de nye udkast til standardiseringsanmodninger, så vil efterslæbet, når det gælder publicering af referencer til harmoniserede standarder, øges i takt med, at standarderne skal opdateres. Det vil kræve væsentlige ændringer i de standarder, der findes, i et system, der ikke er gearret til en udvidelse af arbejdsbyrden (frivilligt arbejde i standardiseringsorganisationerne og begrænsede ressourcer når det gælder konsulenter og de relevante enheder i Kommissionen med ansvar for de enkelte områder).

Samtidigt løser de nye initiativer ikke de bagvedliggende udfordringer, der relaterer sig til manglende klarhed over, hvordan den eksisterende lovgivning skal fortolkes f.eks. når det gælder Byggevarereforordningen. Skal efterslæbet begrænses må kravene revurderes jvf. **DI**'s ønske om en konsekvensanalyse og vurdering af proportionalitet.

Skal virksomhedernes retssikkerhed varetages er der desuden behov for umiddelbar etablering af overgangsperioder. Længden af disse overgangsperioder kan fastsættes med udgangspunkt i en realistisk arbejdsplan udviklet af standardiseringsudvalgene (CEN/CENELEC/ETSI) eller et givet tidsrum f.eks. 10 år. Man kan i den forbindelse evt. foretage en sontring af krav mellem standarder der udvikles på ny og revision af eksisterende standarder og under hensyntagen til den arbejdsform det enkelte udvalg hidtil har arbejdet under.

I forhold til punkt 2 og 3: *“Kommissionen er ved at gennemgå sine interne beslutningsprocesser med henblik på at strømline procedurerne for offentliggørelse af henvisninger til harmoniserede standarder I EU-tidende”* og *“Kommissionen vil i løbet af de kommende måneder og i samråd med interessenterne udarbejde en vejledning om de praktiske aspekter af gennemførelsen af forordningen om standardisering med særlig vægt på fordelingen af roller og ansvarsområder i udviklingen af harmoniserede standarder samt på effektivitet og hurtighed”*, bemærker **DI** følgende:

DI bakker i udgangspunktet op om bestræbelserne på at strømline processer og inddrage interessenter i udvikling af guidelines. Men sker det på baggrund af Kommissionens fortolkning af standardiseringsforordningen, som beskrevet i meddelelsen, mener vi at processen er præmatur. Som tidligere nævnt påpeger **DI**, at en implementering af Kommissionens fortolkning i lyset af EU-domstolsafgørelser vil have væsentlige negative implikationer for det europæiske standardiseringssystem og ”ny metode”. Fortolkningen bør revurderes, ligesom de konsekvenser implementeringen vil få, bør undersøges.

Når det er sagt, ønsker **DI**, at den danske regering arbejder for, at industriorganisationerne får en naturlig og selvstændig rolle i arbejdet, skulle det gå i gang i forlængelse af meddelelsen.

I forhold til punkt 4: *“Kommissionen vil løbende styrke systemet med konsulenter for at understøtte hurtige og solide vurderinger af harmoniserede standarder og rettidige henvisninger I Den Europæiske Unions Tidende”*, bemærker **DI** følgende:

DI finder, at det er positivt, at Kommissionen vil arbejde for, at konsulenternes rolle bliver klart og entydigt defineret, og at der er fokus på behovet for at sikre en integreret tilgang til rollen på tværs af sektorer og i dialogen med Kommissionen.

Samtidigt minder **DI** om den mangfoldighed som eksisterer i standardiseringssystemet. Det stiller krav om konsulenter, der er i stand til at tage

højde for denne forskellighed og et system der kan håndtere pragmatiske løsninger. Stringent implementering af standardiseringsforordningen, som der lægges op til i denne meddelelse, vil virke stærkt demotiverende for de virksomheder, der bidrager til standardisering og underminere ”ny metode” og det europæiske standardiseringssystem, som vi kender det.

DI ser frem til muligheden for en snarlig drøftelse af de spørgsmål, som denne høring giver anledning til.

DS' bemærkninger

Baggrund

Udviklingen af harmoniserede standarder sker i et offentligt-privat partnerskab, som ifølge DS kun kan fungere når begge parter har gavn af samarbejdet. Fortsætter den nuværende udvikling, er der en risiko for at europæisk industri vælger kun at bruge de internationale standarder, hvilket ifølge DS kan føre til en potentielt lavere grad af sikkerhed og brugervenlighed i produkterne.

DS påpeger derfor, at det er beklageligt, at der de seneste år er opstået en større uklarhed om, hvad der skal til for at Kommissionen vil offentliggøre standarder i EU's Lovtidende. Dermed er der en uklarhed for virksomhederne i forhold til fremtidige markedskrav.

Der er sket en ophobning af standarder, som venter på offentliggørelse og ophobningen betyder, at de standarder, som virksomhederne kan anvende til at få formodning om overensstemmelse bliver forældede og dermed ikke tager højde for fx teknologisk udvikling eller øgede sikkerhedskrav, som kan være indarbejdet i nyere – ikke harmoniserede – versioner af standarderne. Det skader europæiske virksomheders konkurrenceevne og er især til gene for SMV'er som ikke har ressourcer til at forholde sig til mange sæt standarder.

DS påpeger, at stramningerne i Kommissionens sagsbehandling formentlig er sket på baggrund af juridiske overvejelser i forbindelse med domme på byggevareområdet, men ikke på baggrund af en øget mængde af farlige produkter på det europæiske marked. DS mener ikke at der er proportionalitet imellem hensyn og konsekvenser, idet der er risiko for at den ændrede praksis kan betyde at virksomheder, som bidrager meget til udviklingen af de europæiske standarder fravælger dette arbejde.

DS hører oftere og oftere fra danske virksomheder at de overvejer, om de skal opgive arbejdet med at udvikle harmoniserede standarder og i stedet anvende fx internationale standarder, hvor europæiske samfundsmæssige interesser, herunder forbrugere har svært ved at deltage.

Det er ifølge DS positivt, at Kommissionen med sin meddelelse tager problemstillingen alvorligt. Men det er vigtigt at holde Kommissionen op på at løse udfordringerne uden samtidig at underminere systemet ved at indføre for mange rigide strukturer. Kommissionen bør ifølge DS lægge vægt på intern koordination, transparens og ensartethed i sagsbehandling, samt indgå i konstruktiv dialog med både standardiseringsorganisationerne og direkte med de tekniske komiteer, hvor nødvendigt.

Dansk Standards bemærkninger til indsatserne i planen

DS finder det overordnet positivt at Kommissionen nu på skrift viser at den tager problemerne alvorligt og finder at der bør udvikles en konkret plan med deadlines, som Kommissionen forpligter sig på.

Aktion 1: Kommissionen bør holdes op på at nedbringe efterslæbet for offentliggørelse af harmoniserede standarder

DS mener, at det er positivt, at Kommissionen vil nedbringe efterslæbet i forhold til behandling af standarder til offentliggørelse i EU's Lovtidende. Det er vigtigt at følge udviklingen da efterslæbet efter indførelsen af det nye system, de såkaldte HAS konsulenter, er øget og ikke nedbragt. En meddelelse om ansættelse af yderligere HAS konsulenter er et positivt signal, som bør kombineres med en konkret plan med deadlines og ikke mindst klare retningslinjer, som kan give en forventningsafstemning mellem alle de involverede parter også forud for arbejdets begyndelse.

Aktion 2: Klar sagsbehandling med tilstrækkelig bemanding

DS mener, at det er positivt at Kommissionen vil etablere en accelereret beslutningsprocedure for at godkende standarder med henblik på offentliggørelse i EU's Lovtidende. Der bør ifølge DS følges op på at systemet kommer til at virke efter hensigten, herunder at afgørelserne bliver begrundet, at der angives en forventet sagsbehandlingstid og at der ikke ophobes flere sager. Det er uklart hvordan EU Kommissionen vil sikre transparens og ensartethed i sagsbehandlingen på tværs af Kommissionens grene, som indtil nu har været en stor udfordring og det vil være positivt, hvis Kommissionen kan vise klart og tydeligt hvordan de vil sikre dette. Som sagsgangen har været de seneste to år, har de europæiske standardiseringsorganisationer anvendt uforholdsmæssigt mange ressourcer for at komme i mål med harmoniserede standarder.

Aktion 3: Klar fordeling af roller og ansvar for udviklingen af harmoniserede standarder

DS mener, at det er positivt, at Kommissionen vil sikre en afklaring af roller og ansvar i forhold til udviklingen af harmoniserede standarder,

herunder en inkluderende og transparent proces omkring udviklingen af standardiseringsanmodninger. I den seneste sag om personlige værnemidler, som Kommissionen har fremsat, som det format man skal bruge fremover, har Kommissionen imidlertid ikke været lydhør overfor de input interessenterne er kommet med, men har derimod skrevet en meget ufleksibel anmodning, som ikke giver plads til at inkludere den fulde tekniske ekspertise og viden om markedet, som ellers er meningen med systemet.

Ifølge DS er det derfor ikke tydeligt, hvad Kommissionen mener med en klar fordeling af roller og ansvar og hvorledes dette vil blive eksekveret. Roller og ansvar er givet i standardiseringsforordningen (Reg. 1025/2012 herunder art. 10.4 og 10.5) og i det såkaldte Vademecum, som er udviklet af parterne i fællesskab. Det er ifølge DS uklart om Kommissionen ønsker at revidere disse dokumenter, men selv en revision af Vademecum kræver en ligeværdig dialog mellem de involverede parter.

Aktion 4: Et styrket system til vurdering af harmoniserede standarder

DS mener, at det er positivt, at Kommissionen løbende vil udbygge det nye system af konsulenter, som skal vurdere standarder til offentliggørelse i EU's Lovtidende. Kommissionen nævner en række relevante tiltag og faktorer, som vil være helt afgørende for om systemet vil komme til at fungere bedre. Der bør følges op på fremdriften.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er ikke kendskab til andre landes holdninger til meddelelsen.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen hilser Kommissionens meddelelse velkommen og støtter Kommissionens ambition om at effektivisere standardiseringsprocesserne for at fremme udviklingen af et stærkt indre marked.

Det er regeringens generelle holdning, at standardisering er et vigtigt politisk redskab til at sikre et velfungerende indre marked. Udvikling af europæiske standarder sikrer produkter af høj kvalitet, skærper innovation og den teknologiske udvikling samt produktivitet. Samtidig øger harmoniserede standarder virksomheders adgang til det europæiske marked ved at nedbryde tekniske handelshindringer.

Regeringen støtter tiltag, der sikrer, at udviklingen af harmoniserede standarder foregår hurtigere, mere effektivt og mere gennemskueligt. Der er behov for et moderne, fleksibelt og inklusivt europæisk standardiserings-system, der kan imødekomme aktuelle og fremtidige udfordringer.

Regeringen kan ligeledes bakke op om Kommissionens målsætning om hurtigst muligt at få afviklet efterslæbet af harmoniserede standarder, der endnu ikke er offentliggjort i EU-Tidende. Regeringen er opmærksom på, at det vil øge gennemsigtigheden af processen, hvis Kommissionen rapporterer på fremdriften.

Regeringen er opmærksom på, at meddelelsen vil medføre ændringer af gængse arbejdsmetoder og processer. Regeringen vil arbejde for, at disse er proportionelle med de udfordringer, Kommissionen forsøger at løse, og at de forskellige interesser balanceres.

Regeringen vil arbejde for, at det europæiske standardiseringssystem også fremadrettet er velfungerende og attraktivt for markedets interessenter at deltage i.

I den forbindelse ser Regeringen positivt på, at Kommissionen vil inddrage berørte interessenter i udarbejdelsen af en vejledning i de praktiske aspekter ved gennemførelsen af standardiseringsforordningen. Her vil Regeringen have fokus på, at Kommissionen faciliterer en konstruktiv og inkluderende dialog med de berørte interessenter.

Hertil vil Regeringen have fokus på, at de komitéer, der arbejder med standardiseringsmandater, skal inddrages i arbejdet med at skabe grundlaget for et velfungerende og attraktivt standardiseringsarbejde, herunder vejledningen om det nye format for standardiseringsanmodninger. Ligeledes at det generelle arbejde med standardisering forgår i en åben og inkluderende proces, der er attraktiv, tilgængelig og gennemsigtig for alle interessenter at deltage i.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.